

การพัฒนาแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง
The Development of Internal Quality Assurance Management
Models in Disruptive World for Private Schools
in the Lower Northern Thailand

วรรณทนา ละจุ่ม¹ และ ประจวบ ขวัญมัน²
Wantana Lachum¹ and Prajob Khawnman²

Received: 26 May 2025; Revised: 30 June 2025; Accepted: 04 July 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนล่าง ในบริบทของโลกยุคพลิกผัน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน และ 3) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบดังกล่าว งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และเวทีประชาพิจารณ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพจากโรงเรียนเอกชน 184 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบหลักของการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน มี 8 ด้าน เช่น การกำหนดมาตรฐาน การจัดทำแผน และการประเมินตนเอง โดยพบว่าสภาพการดำเนินงานที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ขณะที่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด สำหรับรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ข้อมูลย้อนกลับ สภาพแวดล้อม และเงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมิน พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบ; งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา; โลกยุคพลิกผัน

Abstract

This research aimed to: 1) to study the components, current conditions, problems, and approaches to internal quality assurance management in private

^{1,2} มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร; Kamphaeng Phet Rajabhat University

Corresponding Author, E-Mail: wantanalachum@gmail.com

schools in the lower northern region of Thailand within the context of a rapidly changing world; 2) develop a model for internal quality assurance management; and 3) evaluate the appropriateness of the proposed model. This study employed a mixed-methods research approach. The research was conducted using questionnaires, interviews, focus group discussions, connoisseurship, and public hearings. The sample group consisted of school administrators, academic teachers, and teachers responsible for quality assurance from 184 private schools.

The research found that the main components of internal quality assurance management consisted of eight aspects, such as standard setting, planning, and self-assessment. Among these, the aspect with the highest average score was the preparation of the self-assessment report, while continuous quality improvement received the lowest average score. The developed management model comprised nine components: principles, objectives, inputs, processes, outputs, outcomes, feedback, environment, and success conditions. The evaluation results showed that the model was rated at the highest level in terms of appropriateness, accuracy, feasibility, and usefulness.

Keywords: Development Model; Internal Quality Assurance; Disruptive World

บทนำ

จากสถานการณ์ในประเทศและระหว่างประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจที่ผันผวนตลอดจนการแพร่ระบาดของไวรัส Covid-19 ทำให้เกิดสภาวะที่ทุกคนกำลังเผชิญอยู่ ซึ่งอาจเรียกว่า VUCA World ซึ่งมีลักษณะดังนี้ คือ มีความผันผวน (Volatility) เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันไม่ทันตั้งตัว มีความไม่แน่นอน (Uncertainty) มีความสลับซับซ้อน (Complexity) มีปัจจัยมากมายที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ มีความคลุมเครือ ความไม่ชัดเจน (Ambiguity) ทำให้ยากจะคาดเดาผลลัพธ์ได้ รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามาเปลี่ยนโลก (อาภาพร สิงหาราช, 2565) การต่อกรกับกระแสโลกที่ผันผวนนี้ ทุกคนต่างพุ่งเป้าไปในเรื่องของการศึกษา ซึ่งถือเป็นรากฐานในการพัฒนาคน ดังนั้น การศึกษาไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญที่ความรู้มาเป็นการให้ความสำคัญที่กระบวนการคิดของผู้เรียนคือทักษะที่จำเป็นตามแนวทางการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 (ศศิมา สุขสว่าง, 2562) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่มีเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา ดังนี้ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็ม

ตามศักราช 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และ5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะระบบการศึกษาของไทย มีการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษามาแล้ว แต่จากการศึกษาพบว่า การประกันคุณภาพภายในยังมีข้อจำกัด ปัญหาด้านครูและบุคลากรมีความเข้าใจไม่ตรงกัน และยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเพียงพอ ครูผู้สอน ผู้บริหาร และบุคลากรขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบคุณภาพภายใน และการเตรียมรับการประกันภายนอก ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนยังมิได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ (ปรีดา บุญเพลิง, 2562) นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2565) ยังพบว่าภายหลังจากสถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. แล้วยังขาดการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของตนเองแบบทันทีทันใดและต่อเนื่อง ทำให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกไม่เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาเท่าที่ควร รวมถึงระบบการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษายังขาดความเชื่อมโยงต่อกัน ส่งผลให้การนำผลการประเมินไปใช้ยังไม่เป็นรูปธรรมและเป็นที่เข้าใจตรงกัน สอดคล้องกับรายงานผลการพัฒนาการศึกษาเอกชน ปี 2565 ด้านการประเมิน PISA และ O-NET ยังไม่ได้อยู่ในระดับที่คาดหวังตามเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาของประเทศ และผลการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า ปีงบประมาณ 2565 ส่วนหนึ่งยังมิได้รับการประเมินภายนอก ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ผ่านตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีเท่านั้น ในขณะที่ระดับดีมาก และดีเยี่ยม มีไม่ถึงร้อยละ 10 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2566)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในโลกยุคพลิกผันและสนองความต้องการให้กับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น จึงสนใจในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนให้ก้าวทันโลกปัจจุบันและอนาคตที่เป็นโลกยุคพลิกผัน และมีกรอบทิศทางกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง

3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบ สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน CFA (Confirmatory Factor Analysis)

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 238 คน ครูผู้สอน จำนวน 7,148 คน รวมจำนวน 7,386 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 184 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูวิชาการ จำนวน 316 คน รวมจำนวน 500 คน โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบตามแนวคิดของ คอมเลย์และลี (Comrey & Lee, 1992)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน ที่มีค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 นำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูวิชาการ สังกัดโรงเรียนเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและบางส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MPLUS ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลองค์ประกอบของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงและความสอดคล้องของโมเดลว่าเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

ขั้นตอนที่ 1.2 การศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 238 คน ครูผู้สอน จำนวน 7,148 คน รวมจำนวน 7,386 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 184 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 184 คน รวมจำนวน 368 คน โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเคจซีมอร์แกน (1970)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มีค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 นำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ การศึกษา สังกัดโรงเรียนเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและบางส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 368 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ขั้นตอนที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน โดยใช้การสัมภาษณ์

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้บริหารที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและต้องเป็นโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพนอก จากสมศ. อยู่ในระดับดีขึ้น

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยพิจารณาเลือกข้อที่มีค่า IOC ได้ค่า 0.60-1.00

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรไปยังหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาที่จะเข้าสัมภาษณ์พร้อมส่งเค้าโครงวิทยานิพนธ์และแบบสัมภาษณ์ เพื่อเข้าสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จำนวน 6 คน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลล่วงหน้า 7 วัน และเข้าไปสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนด

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง

ขั้นตอนที่ 2.1 ยกร่างรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผัน โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ คณาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (2) ร่างรูปแบบและร่างคู่มือการใช้รูปแบบฯ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นในการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2.2 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผัน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยนำผลในขั้นตอนที่ 2.1 มาจัดทำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ คณาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ที่จบปริญญาเอก มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบบันทึกสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (2) แบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ณ ห้องเรียน 8A ชั้น 8 อาคารเรียนรวม 12 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หรือ ผ่านระบบ Zoom

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบฯ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน โดยวิธีการสัมมนาประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ครูวิชาการ และศึกษานิเทศก์

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมสัมมนาประชาพิจารณ์ ดำเนินการประชุมประชาพิจารณ์ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 หรือ ผ่านระบบ Zoom

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการยืนยัน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน 5) ด้านติดตามผลการดำเนินการ 6) ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7) ด้านสะท้อนผลการดำเนินงาน 8) ด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามตาราง ดังนี้

องค์ประกอบ	χ^2	df	p – value	RMSEA	CFI	TLI	SRMR
1.ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา	1.437	3	0.6970	0.000	1.000	1.004	0.007
2. ด้านจัดทำแผนพัฒนา	8.829	6	0.1834	0.031	0.999	0.995	0.015
3. ด้านดำเนินการตามแผนพัฒนา	17.951	11	0.0827	0.036	0.997	0.992	0.018
4. ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน	1.242	2	0.5373	0.000	1.000	1.003	0.007
5. ด้านติดตามผลการดำเนินงาน	1.437	3	0.6970	0.000	1.000	1.004	0.007
6. ด้านจัดทำรายงานSAR	13.986	8	0.0821	0.039	0.997	0.991	0.017
7. ด้านสะท้อนผลการดำเนินงาน	1.437	3	0.6970	0.000	1.000	1.004	0.007
8. ด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	32.195	23	0.0962	0.028	0.997	0.993	0.018

ตารางที่ 1 ผลสรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า ค่าดัชนีความพิถีพิถันเปรียบเทียบ (CFI) ทั้ง 8 องค์ประกอบมีค่ามากกว่า 0.09 (Hu L.T. & Bentler P.M., 1998 อ้างถึงใน Wang & Wang, 2012) เรียงลำดับจากค่ามากที่สุด คือ กำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านติดตามผลการดำเนินงาน และด้านสะท้อนผล เท่ากับ 1 รองลงมา คือ ด้าน

จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เท่ากับ 0.999 และด้านดำเนินการตามแผนพัฒนา ด้านจัดทำรายงาน SAR และด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อเนื่อง เท่ากับ 0.997 ตามลำดับ ส่วนค่าดัชนีค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสม (Kine, 2011) องค์ประกอบที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ ด้านติดตามผลการดำเนินงาน และด้านสะท้อนผลการดำเนินงานเท่ากับ 0.007 รองลงมาคือ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เท่ากับ 0.015 และด้านดำเนินการตามแผนพัฒนา และด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อเนื่อง เท่ากับ 0.018 ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง สรุปตามตารางดังนี้

ที่	องค์ประกอบ	สภาพการบริหาร			ปัญหา		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับ
1	กำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.61	0.45	มากที่สุด	35	9.51	8
2	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.55	0.42	มากที่สุด	58	15.76	6
3	ดำเนินงานตามแผนพัฒนา	4.57	0.41	มากที่สุด	66	17.93	5
4	ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน	4.55	0.46	มากที่สุด	86	23.36	3
5	ติดตามผลการดำเนินงาน	4.41	0.49	มาก	78	21.19	4
6	จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.62	0.43	มากที่สุด	36	9.78	7
7	สะท้อนผลการดำเนินงาน	4.47	0.48	มาก	140	38.04	2
8	พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	4.37	0.57	มาก	189	51.35	1
	เฉลี่ยรวม	4.52	0.46	มากที่สุด	-	-	-

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากตารางที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52, S.D.= 0.46) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}$ = 4.62, S.D.= 0.43) รองลงมา คือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.61, S.D.= 0.45) และด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนา ($\bar{X}$ = 4.57, S.D.= 0.41) ตามลำดับ และปัญหาที่พบมากที่สุด ได้แก่ ด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อเนื่อง มีค่าร้อยละเท่ากับ 51.35 รองลงมา คือ ด้านสะท้อนผลการดำเนินงาน มีค่าร้อยละเท่ากับ 38.04 และด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในมีค่าร้อยละเท่ากับ 23.36 ตามลำดับ

1.3 แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า มีประเด็นการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผัน 8 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านจัดทำ

แผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน 5) ด้านติดตามผลการดำเนินการ 6) ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7) ด้านสะท้อนผลการดำเนินงาน และ 8) ด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบฯ มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ 7) ข้อมูลย้อนกลับ

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบฯ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ มี 9 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ 7) ข้อมูลย้อนกลับ 8) สภาพแวดล้อม และ 9) เงื่อนไขความสำเร็จ และมีผลประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบฯ สรุปตามตารางดังนี้

รายการประเมิน	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการของรูปแบบ	4.67	0.500	มากที่สุด	4.67	0.500	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.78	0.441	มากที่สุด	4.67	0.500	มากที่สุด
3. ปัจจัยนำเข้า	4.67	0.500	มากที่สุด	4.78	0.441	มากที่สุด
4. กระบวนการ	4.78	0.441	มากที่สุด	4.78	0.441	มากที่สุด
5. ผลผลิต	4.67	0.500	มากที่สุด	4.67	0.500	มากที่สุด
6. ผลลัพธ์	4.78	0.441	มากที่สุด	4.67	0.500	มากที่สุด
7. ข้อมูลย้อนกลับ	4.67	0.500	มากที่สุด	4.89	0.333	มากที่สุด
8. สภาพแวดล้อม	4.78	0.441	มากที่สุด	4.89	0.333	มากที่สุด
9. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.56	0.530	มากที่สุด	4.67	0.500	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.70	0.477	มากที่สุด	4.60	0.450	มากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบฯ มีความถูกต้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70, S.D. = 0.477) และความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.450)

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง สรุปตามตารางดังนี้

รายการ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการของรูปแบบ	4.70	0.46	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ปัจจัยนำเข้า	4.90	0.30	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. กระบวนการ	4.87	0.34	มากที่สุด	4.97	0.18	มากที่สุด
5. ผลผลิต	4.80	0.40	มากที่สุด	4.83	0.37	มากที่สุด
6. ผลลัพธ์	4.67	0.47	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
7. ข้อมูลย้อนกลับ	4.73	0.45	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
8. สภาพแวดล้อม	4.77	0.43	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
9. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.67	0.47	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.79	0.37	มากที่สุด	4.87	0.28	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหาร
งานประกันคุณภาพภายใน

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบฯ มีความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.37) และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.87$, S.D.=0.28)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 การศึกษาองค์ประกอบจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ มี 8 องค์ประกอบ จึงกล่าวได้ว่าองค์ประกอบดังกล่าวสามารถนำไปแนวทางในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชนในลักษณะของกระบวนการที่มีการดำเนินงานและพัฒนาต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาดยา สุขเอม (2564) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนากระบวนการบริหารการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบฯ มี 8 องค์ประกอบ คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และ 2) รูปแบบฯ ทุก

องค์ประกอบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับสมชาย เผือกตระกูลชัย (2563) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 พบว่ารูปแบบฯ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโลกยุคพลวัตของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ภาพรวมด้านสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุด คือด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และด้านที่มีการปฏิบัติน้อย คือ ด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาเอกชนมีระบบการบริหารและการวางแผน แบ่งหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานที่ชัดเจน ดำเนินการตามแผนงานร่วมกันในรูปแบบคณะกรรมการ และมีการกำกับ ติดตามตามกรอบระยะเวลาที่สถานศึกษากำหนดและมีการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีหน่วยงานต้นสังกัดตรวจสอบและนิเทศติดตามการดำเนินงาน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) ได้มีแนวทางการดำเนินงานของแต่ละภาคส่วน ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน ให้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งการจัดทำรายงานผลจากการประกันคุณภาพภายในยังเป็นการเชื่อมโยงสู่การประกันคุณภาพภายนอกด้วย

ส่วนผลการศึกษาปัญหา พบว่า ด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูมีภาระงานมากจนปฏิบัติงานทุกงานที่ได้รับมอบหมายได้ไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะงานประกันคุณภาพภายในที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย และบุคลากรก็ยังขาดความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงทำให้ไม่สามารถร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2556) กล่าวว่า สถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญส่วนใหญ่ ยังมีปัญหาและอุปสรรคด้านภาระงานของผู้บริหารและครูมีมากจนไม่สามารถปฏิบัติงานทุกงานที่ได้รับมอบหมายได้ดี ผู้บริหารและครูไม่เข้าใจหลักการในการเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก การขาดความมั่นใจในภาระงานที่ได้รับมอบหมาย การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ตรงกัน ทำให้สถานศึกษาสับสนและความต้องการความช่วยเหลือโดยเฉพาะในเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและภายนอก ขณะเดียวกันก็มีข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นจุดอ่อนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน

โดยเฉพาะด้านหลักการที่ให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน พบว่า การบริหารบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชนให้ประสบความสำเร็จ และมีคุณภาพต้องดำเนินการ คือ 1) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนา 4) ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน 5) ด้านติดตามผลการดำเนินงาน 6) ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7) ด้านสะท้อนผล 8) ด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ทั้ง 3 แห่ง มีการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในยุคพลิกผัน อย่างเป็นระบบตามวงจร PDCA และมีความยืดหยุ่นในระบบ เช่น เรื่องของหลักสูตรต้องมีการปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้เรียน และตามนโยบาย ความโปร่งใส การสื่อสารที่เข้าถึงเข้าใจง่าย การพัฒนางานต้องคาดเดา สถานการณ์ล่วงหน้า วิเคราะห์สถานการณ์ล่วงหน้าได้ เน้นการนำเทคโนโลยี แพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ มาใช้ซึ่งมีความสำคัญมาก รวมถึงการรายงานผลต้องมีความรวดเร็ว แนวดำเนินการที่เน้นการปฏิบัติจริงการประสานงานที่ชัดเจน และมีบันทึกผลการปฏิบัติงานมีผู้รับผิดชอบโครงการที่ชัดเจน จึงทำให้ผลการดำเนินประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับสายไหม การประดับ (2566) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องกระบวนการจัดการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคพลิกผัน พบว่า กระบวนการจัดการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคพลิกผัน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการวางแผน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร และ 4) ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผล

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการยกย่องรูปแบบ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ 7) ข้อมูลย้อนกลับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการกำหนดรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน ต้องมีหลักการและแนวคิดในการดำเนินงาน มีจุดประสงค์ที่ชัดเจน มีปัจจัยนำเข้าที่เป็นรูปธรรม มีกระบวนการดำเนินการที่ชัดเจน มีผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินงานที่มีคุณภาพ และมีการทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อสะท้อนถึงกระบวนการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงในปีถัดไป สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ จาตเปรม (2563) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาสมรรถนะสูงของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบฯ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การวางแผนองค์กร ศักยภาพบุคลากร คุณภาพสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ

งบประมาณ หลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ 7) เงื่อนไขส่งเสริมความสำเร็จ

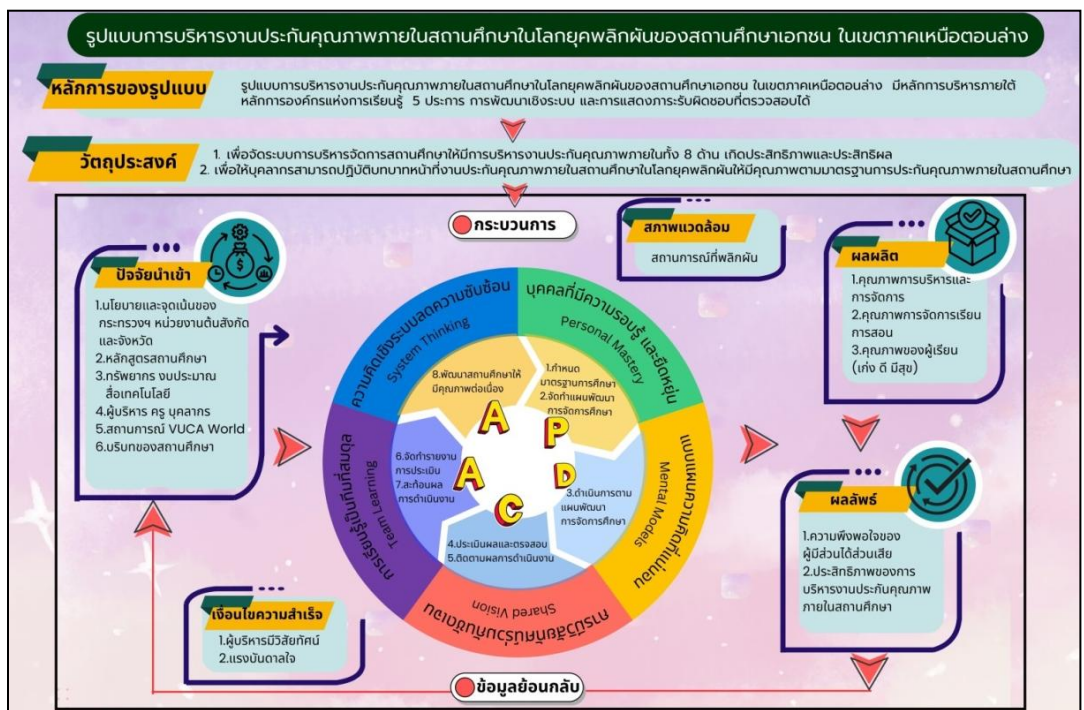
2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ 7) ข้อมูลย้อนกลับ 8) สภาพแวดล้อม และ 9) เงื่อนไขความสำเร็จ พบว่ามีความถูกต้อง และเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ นวมนาถ (2565) ที่ทำการศึกษารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร เมืองประกอบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) ผลผลิต และ 6) เงื่อนไขส่งเสริมความสำเร็จ สอดคล้องกับสุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ที่กล่าวว่า โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน อันเป็นผลมาจากการพลิกผันของเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้โลกมีลักษณะเป็นโลกยุคคว่ำ หรือ VUCA World ตลอดจนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่กระตุ้นให้เกิดการพลิกผันหลายเรื่องอย่างก้าวกระโดด และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ในยุคต่อไปด้วย เราจึงต้องปรับตัวอย่างมหาศาลเพื่อออกแบบการจัดการศึกษาใหม่ให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต และสอดคล้องกับ Senge (Senge, P., 2012, อ้างถึงในพัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2561) กล่าวว่า องค์กรการศึกษายุคพลิกผันยังต้องมีการพัฒนาให้เป็นองค์กรการศึกษาสมัยใหม่ที่มีลักษณะสำคัญ คือ ต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) องค์กรต้องสร้างวินัย 5 ประการ ให้เกิดขึ้นกับบุคลากรให้ได้ ได้แก่ บุคลากรที่มีความรอบรู้ แบบแผนความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วมการเรียนรู้เป็นทีม และความคิดเชิงระบบ

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ด้านความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผ่านกระบวนการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้รูปแบบฯ ยังประกอบด้วยกระบวนการที่ถูกจัดทำให้อยู่ในวิธีเชิงระบบ ทำให้กระบวนการมีความเป็นไปได้อย่างสูงในการนำไปปรับใช้ และความเป็นประโยชน์ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน เป็นกระบวนการที่ตอบสนองต่อโลกยุคปัจจุบันที่มีการพลิกผันเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการปรับตัวของบุคลากรและผู้บริหารในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับพัชรภรณ์ ดวงชื่น (2561) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนมุมมองการบริหารองค์กรการศึกษาในยุค Disruptive World จึงเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างมากเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่กำลังเข้าสู่ยุคดิจิทัลเปลี่ยนโลกการศึกษา องค์กรการศึกษายุคพลิกผันต้องมีการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา นอกจากนี้คุณลักษณะสำคัญของยุคดิจิทัลมีผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมากในเรื่องของระบบสารสนเทศเพื่อการ

บริหารและการจัดการความรู้ องค์การการศึกษายุค Disruptive World ยังต้องมีการพัฒนาให้เป็น องค์การการศึกษาสมัยใหม่ที่มีลักษณะสำคัญ คือ ต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความ เข้าใจและความมุ่งมั่น เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กร

องค์ความรู้ใหม่

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผัน ของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า การวิจัยเกิดองค์ความรู้ใหม่ คือ รูปแบบ การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ ได้แก่ ด้าน กำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน ด้านติดตามผลการดำเนินงาน ด้าน จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านสะท้อนผลการดำเนินงาน และด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพอย่างต่อเนื่อง 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ 7) ข้อมูลย้อนกลับ 8) สภาพแวดล้อม และ9) เงื่อนไข ความสำเร็จ ดังภาพที่ 1

ภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ 7) ข้อมูลย้อนกลับ 8) สภาพแวดล้อม และ 9) เงื่อนไขความสำเร็จ ดำเนินการภายใต้หลักการองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ประการ การพัฒนาเชิงระบบ และการแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (PDCAA) ผลการประเมินรูปแบบโดยรวมมีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษารื่องนี้ทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรมีการขับเคลื่อนนโยบายในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนในโลกยุคพลิกผัน ให้เป็นระบบและต่อเนื่องในทุกระดับและประเภทการศึกษา

1.2 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสามารถนำรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผันของสถานศึกษาเอกชน ไปใช้เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาเอกชน ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานศึกษาเอกชนจังหวัด ควรศึกษาคู่่มือการใช้รูปแบบฯ ให้เข้าใจก่อน และนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการตามรูปแบบฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสามารถนำองค์ประกอบของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผัน 8 ขั้นตอน ไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย

2.2 สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโลกยุคพลิกผัน ไปปรับใช้ในงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ เพราะผ่านกระบวนการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ทำให้มีความเป็นไปได้สูงที่จะทำให้การบริหารงานที่มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

นาคยา สุขอม. (2564). รูปแบบการพัฒนากระบวนการการบริหารการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 32(2), 108-122.

- ปรีดา บุญเพลิง. (2562). กลยุทธ์การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลไปสู่การปฏิบัติในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2561). เปลี่ยนมุมมองการบริหารองค์กรการศึกษาในโลก Disruptive. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 8(2), 248-256.
- ศศิมา สุขสว่าง. (2562). *VUCA World ความท้าทายสำหรับผู้ในยุคใหม่*. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.sasimasuk.com/16768188/vuca-world>.
- สมชาย เพืออรรถกุลชัย. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- สายไหม ภารประดับ. (2566). กระบวนทัศน์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคพลิกผัน. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 17(2), 34-43.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2564). *แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- _____. (2556). *แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน พ.ศ.2556-2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- _____. (2565). *รายงานประจำปี 2565*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- _____. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุค พลิกผัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ นวมนาค. (2565). รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัย เกริก*, 40(3), 158-159.

- สุรินทร์ จาดเปรม. (2563). รูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาระดับสูงของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- อาภาพร สิงหาราช. (2565). บทบาทใหม่ของนักรักศึกษาในโลกที่พลิกผัน. *วารสารธรรมศาสตร์*, 41(1), 242-261.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first Course in Factor Analysis*. Hillsdale: Erlbaum.
- Krejcie, R.V.,& D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Wang, H.Y. (2012). Value as a medical tourism driver. *Managing Service Quality*, 22(5), 38.